

Kommunala pensionärsrådet (KPR)

Datum	2020-11-13
Tid	Kl. 09.00 – 11.20
Plats	Distanssammanträde
Justering av protokoll	Justerare är ordförande Niklas Säwén och Margret Bergström.

Närvarande

Eila Nilsson	Finska föreningen
Kjell Olofsson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Aagoth Lögdahl	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Stefan Aronson	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Christer Tarberg	PRO, Pensionärernas Riksorganisation
Berit Andersson	RPG, Riksförbundet Pensionärs Gemenskap
Lars-Göran Brandhammar	SPF, Sveriges pensionärsförbund
Margret Bergström	SPF, Sveriges pensionärsförbund

Niklas Säwén (<i>ordf.</i>)	(S) kommunstyrelsen
Christina Nordenö	(S) kommunstyrelsen
Niklas Evaldsson	(V) kommunstyrelsen
Catrin Eliasson	(L) kommunstyrelsen
Tom Emanuelz	(M) kommunstyrelsen
Caroline Grafström	kommunsekreterare

Inbjudna

Bodil Hansson (S)	ordförande kommunstyrelsen
Marie Lissäng	förvaltningsdirektör, vård- och omsorgsförvaltningen
Jonas Walker	kultur- och fritidsdirektör
Anders Hedenius (S)	ordförande stadsbyggnadsnämnden
Magnus Ydmark	stadsbyggnadsdirektör

1 Mötets öppnande

Ordförande Niklas Säwén öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2 Val av justerare

Att jämte ordföranden justera protokollet väljs Margret Bergström.

3 Dagordning

Dagordningen godkänns med justeringen att *Information om fotvården i Sundsvall* under punkt 9 utgår och ersätts med punkten *Sammanträdesdagar 2021*. Tre övriga frågor läggs till: sekretess kopplat till färdtjänst, IT-volontärer och inspel nytt bidragssystem föreningsbyrån.

4 Föregående protokoll

Läggs med godkännande till handlingarna.

5 Kommunstyrelsens nya ordförande presenterar sig

Bodil Hansson (S) är ny ordförande i kommunstyrelsen sedan 26 oktober och är nu inbjuden till sammanträdet för att presentera sig och informera om den strukturomvandling som kommunen befinner sig i just nu.

Bodil berättar att Corona-krisen slagit hårt. På två mindre än två veckor i slutet av augusti 2020, lades 1 000 varsel i Sundsvall. Detta leder till stor risk för negativ sysselsättnings- och befolkningsutveckling, långvarig och ihållande arbetslöshet och utanförskap samt minskade skatteintäkter. Målet är nu att skapa 5000 nya jobb till 2030. Högre sysselsättning skapar mer skatteintäkter som i sin tur ger mer pengar till bland annat äldreomsorg och skolor.

Förnyelsen av näringslivet utgår från Sundsvalls näringslivspolitiska program. Några av de åtgärder som nu ska göras är bl a att företagens ärenden ska prioriteras med snabb handläggning. Inköpsstrategin bör också tydliggöras så att lokala företag lättare kan lämna anbud vid upphandlingar. Tillgång till mark och lokaler för företag som ska etablera sig i Sundsvall är en viktig fråga. Det är nödvändigt att kommunen blir en medspelare och aktivt för dialog med företagen. Sundsvall kan också inspireras av Timrås resa sedan 2003 när det gäller företagsklimatet i kommunen.

Det är angeläget att få hit nya företag till kommunen och det kan man göra genom att marknadsföra sig. Sundsvall är attraktivt för statliga etableringar utifrån våra styrkor och erfarenheter. IT, försäkring och skogsindustri är redan nu stora branscher i kommunen.

Bodil förtydligar att fokus såklart ligger på de människor som nu varslas. Därför är det viktigt att ge bra förutsättningar för att de ska kunna komma vidare i arbete med rätt kompetens. Det kan t ex innebära utbildningssatsningar och kommunen kan skapa förutsättningar för det genom att bl a utöka vuxenutbildningen.

Fråga ställs om hur viktig försäkringsbranschen är för Sundsvall. *Bodil svarar* att den branschen är stor och även kopplad till IT-branschen genom försäkringskassans IT-drift. Kommunen har uppvakttat staten och påtalat att med den kompetens som finns i Sundsvall kan kommunen vara lämplig för nya statliga etableringar, bl a skulle samordning av den statliga IT driften kunna ske härifrån.

Fråga ställs om stora kostsamma kommunala byggprojekt som genomförts och hur man ser till att framtida projekt inte blir så dyra. *Bodil svarar* att det framförallt har varit tre projekt

som blivit kostsamma t ex Heffnersgården. Hon berättar att man nu stramar upp projektgruppen som arbetar med investeringar. Önskemålen är ofta många och det har tyvärr funnits en kultur att verksamheterna fått bestämma om tilläggsbeställningar. Det har nu utsetts en ny tjänstemannagrupp som ska värdera eventuellt tillkommande beställningar.

6 Vård- och omsorgsförvaltningen informerar

Marie Lissäng, ny förvaltningsdirektör sedan drygt en månad presenterar sig själv. Hon berättar att hon arbetat inom vård och omsorg sedan 1987 på alla nivåer. Sedan 2011 har hon främst arbetat med att stötta kommuner med fokus på att skapa god kvalitet och ekonomi för verksamheterna. Hon vill vara tillgänglig för synpunkter och uppmanar därför ledamöterna i rådet att höra av sig till henne om de vill diskutera någon fråga som berör vård- och omsorg.

Marie beskriver läget med Corona inom äldreomsorgen. Sedan ca två veckor har det tyvärr varit spridning på boenden. Norra Kajen har smitta just nu där ca 30 boende och 14-15 personal har konstaterat Covid-19. Förvaltningen har fått stöd av upphandlingsenheten för att få tillgång till sköterskor genom direktupphandling. Det har inte införts besöksförbud på äldreboenden eftersom det enbart är regeringen som kan besluta om det. Däremot arbetar man aktivt för att erbjuda säkra besök för att begränsa smittan. T ex uppmanas besökande att bära visir under hela besöket samt att det är max 2 personer per besökstillfälle.

Det har även varit smitta inom hemtjänsten och i de senaste fallen hos omsorgstagare som har privata utförare.

Fråga ställs om problematiken med felande trygghetslarm. *Marie svarar* att det inte har varit några incidenter med dessa i Sundsvall.

Fråga ställs hur man hanterar personal som är sjuka. *Marie svarar* att man följer Folkhälsomyndighetens råd om att man ska stanna hemma vid minsta symptom. Det sker också omfattande provtagning av personal.

Vård- och omsorgsnämndens ordförande **Niklas Säwén (S)** beskriver uppdraget för beredningen för framtidens äldreomsorg som innebar att lämna förslag till ställningstagande eller utredningsuppdrag för framtidens äldreomsorg. Beredningen har arbetat med fyra delar: äldres boende, förebyggande arbete, digitalisering och utvecklad demensvård. Han berättar att det under arbetets gång har genomförts flertalet digitala dialogseminarier med förvaltningen, Mittuniversitetet, Mitthem AB, pensionärsorganisationer och fackliga organisationer.

Niklas fortsätter med en kort genomgång av den information KPR fick vid sammanträdet i september angående redan fattade beslut om äldreboenden samt skillnader mellan olika boendeformer – äldreboenden, biståndsbedömt trygghetsboende och trygghetsboende.

Beredningen har lämnat en slutrapport som innehåller totalt 10 olika förslag för vård- och omsorgsnämnden att ta ställning till:

Äldres boende

- Ta fram kriterier för biståndsbedömt trygghetsboende.

- Ta fram kommungemensam definition av boendeformen Trygghetsboende
- Utredda omvandling av nuvarande servicehus

Förebyggande arbete mot ensamhet, ohälsa och otrygghet

- Översyn av insatsen Aktivitet i hemtjänsten. Möjligt att utöka tiden i samarbete med föreningslivet.

Digitalisering för ökad trygghet och mer tid med vård- och omsorgstagaren

- Förvaltningen ska ge förslag om insatser i hemtjänsten som kan lösas med tekniska eller digitala verktyg.

Utvecklad demensvård.

- Utöka platserna på daglig verksamhet
- Ta fram kriterier för demensenhet på särskilt boende
- Tidig kontakt. Utveckla samverkan mellan kommun och region inom ramen för ”Nära vård”.

Hållbar personalförsörjning

- Språkpaket. Förtydliga kraven på nödvändiga språkkunskaper samt erbjuda utbildning och andra stödinsatser.
- Insatser för att avlasta undersköterskor med serviceuppgifter

Margret Bergström och Lasse Brandhammar som ingått i beredningen uttrycker att det varit mycket positivt att vara med i arbetet. Lasse menar att det känns extra bra och viktigt att en punkt om samverkan med regionen gällande Nära vård kommit med i rapporten.

Ordförande Niklas berättar om fördelning av stadsbidrag för äldreomsorgen. Det görs nu en rekordstor nationell satsning på äldreomsorg som ger 42 mnkr i permanent höjda statsbidrag till äldreomsorgen för 2021 och framåt. Det innebär både möjlighet att höja kvalitén, förbättra arbetsvillkor och ge arbetsro till personalen. Den politiska majoriteten föreslår följande fördelning av de statliga medlen:

5,5 mnkr	Avskaffa delade turer - primärt för de som arbetar varannan helg
2 mnkr	Stärkt demensvård - fler platser på daglig verksamhet, utbildning personal
0,5 mnkr	Fler träffpunkter för äldre
15 mnkr	Till hemtjänsten för att möta ökad andel äldre
3 mnkr	Tillfällig satsning på biståndshandläggningen
8 mnkr	Förstärkt sjuksköterskebudget för minskat beroende av bemanningspersonal.
7 mnkr	Förstärkt budget äldreboendena och översyn av bemanningstal.

Förslaget lämnas till vård- och omsorgsnämnden och beslutas på sammanträdet den 18 november.

Det statliga ”Äldreomsorgslyftet” ger 17 mnkr i riktad satsning för utbildning av befintlig personal. Ett 40-tal personer har redan påbörjat utbildning. Pengarna går inte till själva vuxenutbildningen utan till ersättning för de som ska utbilda sig.

Fråga ställs om kostnaden för avskaffandet av delade turer. Niklas svarar att han tyvärr inte kan svara på det just idag. Det finns lite olika sätt att räkna på det. Förvaltningen kommer i alla fall kunna anställa ett antal fler personer.

KPR kommer få en uppföljning under nästa år om hur det går med satsningarna.

7 Information och dialog inför budgetbeslut - kultur- och fritidsnämnden

Niklas Evaldsson (V), ordförande kultur- och fritidsnämnden och **Jonas Walker**, kultur- och fritidsdirektör är inbjudna till sammanträdet för att informera om kommande budget för nämnden kopplat till kommunens besparingar.

Niklas inleder med att beskriva bakgrunden till besparingskraven. I juni beslutade kommunfullmäktige om mål- och resursplan 2021-2022 (med plan för 2023-2024) Då fick nämnden ett justerat ramanslag med -27,5 miljoner kronor/år (2022-24). Viljeinriktningen är att nämnden ska prioritera sina resurser till verksamhet riktad till barn och unga, stöd till föreningslivet där bredd går före spets och barn/ungdomar går före vuxna. Särskild hänsyn ska tas till kommunens huvudprioritering att minska skillnaderna i levnadsvillkor.

2019 var nämndens nettokostnad 360 miljoner. Besparingen motsvarar 7-8% av detta vilket är en stor del. Det betyder att man behöver sänka ambitionsnivån för verksamheten. Nämnden fattade ett inriktningsbeslut i september i vilket man gav i uppdrag till förvaltningen att komma med besparingsförslag inom följande områden:

- *Förändrad biblioteksverksamhet -4 mnkr.* Omorganisering av bibliotekens sammanlagda utbud. Avveckla stadsnära bibliotek där det finns goda kommunikationer till centralbiblioteken. Bibliotek på landsbygden och i socioekonomiska utsatta områden ska finnas kvar. Tydligare satsning på stadsbibliotekets digitala och mobila verksamhet.
- *Förändringar inom kulturverksamheten -4 mnkr.* Spara på lokalkostnader bl a avveckla Sveateatern.
- *Förändring inom kulturarvs- och kulturmiljöverksamheten - 4 mnkr.* Generella besparingar på museet och Norra berget. Minska resurser till rådgivning.
- *Förändring av bidragsmedel -2 mnkr.* Sänkning av det samlade föreningsbidraget. Barn- och ungdomsverksamhet ska prioriteras och bredd ska gå före spets. Uppmuntra fler aktiviteter i socialt utsatta miljöer och utanför centrum.
- *Återställning tidigare satsningar Stärkt föreningsliv -2 mnkr.* Tidigare avsatta särskilda medel till för att tillfälligt stärka föreningslivet återställs.
- *Förändrad ungdomsverksamhet -2,8 mnkr.* Koncentrera verksamheten för äldre barn till fd. Kårhuset. Minska antalet öppna fritidsgårdar. Socialt prioriterade områden och lovverksamheten prioriteras.

- *Förändringar inom friluftsliv -2 mnkr.* Fortsatt stark profil men sänka ambitionsnivån. Avveckla Naturskolan KomUT. Utredda föreningsdrift av Sundsvalls båthamn.
- *Ökade intäkter -2 mnkr.* Se över hyror och avgifter. Barn- och ungas kostnader ska subventioneras. Sundsvall ska ligga under genomsnittet för jämförbara kommuner.
- *Minskade gemensamma kostnader -4,7 mnkr.* Se över organisation, lokaler och administrativa stödfunktioner.

Just nu arbetar förvaltningen fram skarpa förslag på besparingar till nämnden för beslut i februari.

Fråga ställs om möjligheten att skapa ett senioreernas hus motsvarande det som finns i Umeå och Luleå. *Jonas svarar* att det inte har arbetats mer med frågan och att det är tveksamt med tanke på budgetutrymmet. Niklas Säwén (S) berättar i sammanhanget att det finns en ambition att utveckla träffpunkterna till att kunna rymma olika typer av verksamhet för målgruppen äldre.

Fråga ställs om besparingarna rör minskning av stadsnära bibliotek. *Niklas svarar* att de gäller biblioteken som ligger nära Kulturmagasinet.

Fråga ställs om biblioteksbussen ingår i besparingen. *Jonas svarar* att det gör den inte. Bokbussen är väldigt viktig för bl a skolor som har långt till bibliotek.

Fråga ställs om vad som ska hända med simhallarna som har eftersatt underhåll. *Niklas svarar* att det inte finns politiskt beslut om de ska lämnas. Jonas berättar att det just nu förs dialog om stärkt underhåll av dessa.

Fråga ställs om tidplan för kostnadsreduceringen. *Jonas svarar* att eftersom det kommer behöva minskas personal så är det viktigt att förvaltningen att arbeta så snabbt som möjligt. Planen är att det ska kunna fattas politiska beslut i februari. Sedan kommer det ges 10 mån att arbeta med förslagen eftersom de ska genomföras till 2022.

8 Information och dialog inför budgetbeslut - stadsbyggnadsnämnden

Anders Hedenius (S), ordförande stadsbyggnadsnämnden och stadsbyggnadsdirektör **Magnus Ydmark** är inbjudna till sammanträdet för att informera om kommande budget för nämnden kopplat till kommunens besparingar.

Anders inleder genom att kort berätta om de besparingskrav på 300 mnkr som finns på verksamheterna i hela kommunen. Stadsbyggnadsnämnden ska krympa sin budgetram med 17,8 mnkr till 2022. Arbetet med detta har påbörjats redan under 2020 och följer det uppdrag som man fått av kommunfullmäktige. Nämndens verksamhet vänder sig mycket utåt mot skattebetalarna via alla arbeten som görs ute runt om in kommunen. Besparingskravet kommer innebära ambitionssänkningar vilket kommer märkas på olika sätt i kommunen.

Nedan är ett antal områden där det finns besparingsförslag som nämnden ska fatta beslut om senare i år.

- *Renhållning, skötsel* – T ex minskad slyröjning och gräsklippning på kommunens mark.
- *Vinterväghållning* – Effektiviseringar. T ex inte transportera bort snön i samma utsträckning som tidigare och ej längre erbjuda gratis sand/grus.
- *Central förvaltning* – neddragning av utredningsmedel och minskad extern kommunikation
- *Pensionsavgångar* – ej återbesättning av tjänster.

Magnus berättar att när det gäller erbjudandet om gratis sand har det kommit önskemål om fler hämtningsställen runt om i kommunen utöver de som är nu. Det finns tyvärr ingen möjlighet till detta rent praktiskt och kostnadsmässigt. Förvaltningen vill utöka antalet platser med markvärme vilket minskar behoven av sandning och är säkrare för gående. Det är också viktigt att fastighetsägare sandar i större utsträckning vid sina fastigheter.

Anders avslutar med att säga att det är en svår balansgång att genomföra besparingar om vi också vill ha tillväxt i Sundsvall. Han lovar att återkomma till rådet när beslut är fattat om besparingarna för nämnden.

9 Sammanträdesdagar 2021

Det har skickats ut ett förslag på sammanträdesdagar för 2021 innan sammanträdet. Ordförande informerar om att eftersom stormötet i november ställdes in så föreslås ett sådant möte i maj istället.

Pensionärsrådet **beslutar** om följande sammanträdesdagar 2021:

<i>Datum</i>	<i>Tid</i>	<i>Ärenden</i>	<i>Plats</i>
torsdag 18 februari	09.00-12.00		KS-salen (alt. på distans)
torsdag 27 maj	09.00-12.00	Stormöte	Fullmäktigesalen
torsdag 23 september	09.00-12.00		KS-salen
torsdag 11 november	09.00-12.00		KS-salen

10 Arbetsordning för KPR

Vid KPR-sammanträdet i september bad ordförande pensionärsrepresentanterna skicka förslag och tankar kring arbetsordningen till KPR-politikerna inför nästa möte.

Pensionärsorganisationerna har nu ett förslag på möjliga ändringar i arbetsordningen. Lasse Brandhammar går igenom detta som innehåller tydligare lydelse och enstaka redaktionella

rättningar. Förslaget skickas nu ut till rådet och politikerna ger återkoppling vid KPR-sammanträdet i februari.

11 Övriga frågor

Sekretess kopplat till färdtjänst

Ordförande Niklas har fått en fråga angående en artikel i tidningen om ökade sjukresekostnader för personer med färdtjänst. I samband med kommunens övertagande av bokningar för färdtjänst förlorade Din Tur tillgång till färdtjänstregistret på grund av sekretess. Konsekvensen blev att Din Tur inte längre kan se om en person i Sundsvall är färdtjänstberättigad. Det har tyvärr lett till ökade kostnader för flertal personer. Niklas informerar om att kommunen försöker hitta en lösning på problemet genom att skapa någon form av bevis för att man är berättigad färdtjänst. Det är viktigt att människor inte hamnar i kläm.

IT-volontärer

På KPR-sammanträdet i februari informerade Stadsbiblioteket om Mobidig. KPR förslag då att man kan skapa digitala ”ambassadörer” som kan fungera som inspiratörer i föreningarna. Nu har man från biblioteket ställt frågan om rådet kan hitta ett antal intresserade IT-volontärer i respektive pensionärsorganisationer. Niklas föreslår att Caroline vidarebefordrar information om vad uppdraget innebär och rådets pensionärsrepresentanter lämnar sedan namn på volontärer till henne senast den 15 dec som hon skickar vidare till biblioteket.

Ge inspel på nytt bidragssystem föreningsbyrån

Föreningsbyrån håller just nu på att upphandla ett nytt boknings- och bidragssystem som bl a ska digitalisera föreningsbidragen. När anbuden kommit in ska dessa utvärderas, och då vill man erbjuda några pensionärsföreningar att vara med för att lämna synpunkter utifrån deras perspektiv. Det bör helst vara en referensperson som redan idag ansöker om bidrag i föreningen. Ordförande Niklas föreslår att pensionärsrepresentanterna ger förslag på två pensionärsföreningar och att Kjell lämnar namn på dessa referenspersoner till Caroline senast nästa vecka.

Slutligen informerar Niklas om att han kommer sitta kvar som ordförande i KPR även om han avslutar uppdraget som ordföranden i vård- och omsorgsnämnden och blir vice ordförande i kommunstyrelsen.

Nästa KPR-sammanträde:

Datum: 18 februari 2021

Tid: 09.00 – ca 11.30

Plats: Distanssammanträde

Justeras:

Niklas Säwén (S)
Ordförande

Margret Bergström
Justerare

Caroline Grafström
Sekreterare